

คำอธิบายสรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีเจตนารมณ์เพื่อกำหนดมาตรฐานในการจ้างงานขั้นต่ำที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ขอบเขตใช้บังคับ เริ่มใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ แต่มีการแก้ไขเพิ่มเติมและใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป สำหรับการจ้างงานของเอกชนทุกกรณีไม่ว่าจะมีสัญญาจ้าง หรือไม่ โดยไม่เลือกปฏิบัติด้วยเหตุของเชื้อชาติ ศาสนา และเพศ แต่ไม่ใช้บังคับกับการจ้างงานของหน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้โดยมีอำนาจในการออกกฎกระทรวงให้มีความคุ้มครองแตกต่างไปจากพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

๒. หมวด ๑ บททั่วไป กำหนดให้การเรียกร้องหรือได้มาซึ่งสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ หากนายจ้างจงใจจ่ายเงินที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับตามพระราชบัญญัตินี้จะต้องจ่ายดอกเบี้ยให้แก่ลูกจ้างในระหว่างผิดนัด และไม่ตัดสิทธิลูกจ้างที่จะได้รับประโยชน์ตามกฎหมายอื่น สำหรับสัญญาจ้างระหว่างนายจ้าง และลูกจ้างให้ศาลมีอำนาจสั่งให้มีผลใช้บังคับเพียงเท่าที่เป็นธรรม และพอสมควรแก่กรณี

๓. หมวด ๒ การใช้แรงงานทั่วไป กำหนดจำนวนชั่วโมงการทำงานปกติ หลักเกณฑ์การจัดเวลาพัก การจัดวันหยุดประจำสัปดาห์ การจัดวันหยุดพักผ่อนประจำปี การกำหนดวันหยุดตามประเพณีการใช้สิทธิลาป่วย ลาเพื่อทำหมั้น ลาเพื่อกิจธุระอันจำเป็น ลาเพื่อรับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ ลาเพื่อการฝึกอบรมหรือพัฒนาความรู้ความสามารถ และกำหนดให้ต้องได้รับความยินยอมจากลูกจ้างก่อนเป็นคราว ๆ ไป จึงให้ลูกจ้างทำงานล่วงเวลา หรือทำงานในวันหยุด เว้นแต่ลักษณะและสภาพของงานต้องทำติดต่อกันไปถ้าหยุดจะเสียหายแก่งาน หรือเป็นงานฉุกเฉิน โดยให้ลูกจ้างทำงานล่วงเวลาหรือทำงานในวันหยุดแล้วแต่กรณีได้เท่าที่จำเป็น

๔. หมวด ๓ การใช้แรงงานหญิง กำหนดห้ามนายจ้างให้หญิง หรือหญิงมีครรภ์ซึ่งเป็นลูกจ้างทำงานบางงาน บางสถานที่ บางช่วงเวลา โดยให้หญิงมีครรภ์มีสิทธิขอเปลี่ยนงาน ทั้งนี้ ห้ามนายจ้างเลิกจ้างหญิงด้วยเหตุตั้งครรภ์

๕. หมวด ๔ การใช้แรงงานเด็ก กำหนดห้ามนายจ้างให้เด็กซึ่งเป็นลูกจ้างทำงานบางงาน บางสถานที่ บางช่วงเวลา โดยในการจ้างเด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีเป็นลูกจ้างต้องแจ้งการจ้างเด็กนั้น ให้พนักงานตรวจแรงงานทราบ และห้ามจ้างเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี เป็นลูกจ้าง ห้ามเรียกรับหลักประกันจากฝ่ายลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กทุกกรณี

๖. หมวด ๕ ค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุด กำหนดวิธีการคำนวณและกำหนดการจ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด ค่าล่วงเวลาในวันหยุด โดยลูกจ้างซึ่งนายจ้างให้ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งอาจไม่มีสิทธิได้รับค่าล่วงเวลา วิธีการหยุดกิจการ และเงื่อนไขการหักค่าจ้าง

๗. หมวด ๖ คณะกรรมการค่าจ้าง กำหนดให้มีอำนาจกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ มีผลบังคับใช้ทั่วประเทศ และเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้อง

๘. หมวด ๗ สวัสดิการ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสวัสดิการในการกำหนดมาตรการด้านสวัสดิการโดยนายจ้างต้องจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสวัสดิการในสถานประกอบกิจการอย่างน้อยสามเดือนต่อหนึ่งครั้ง

๙. หมวด ๙ การควบคุม กำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำและแก้ไขข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ทะเบียนลูกจ้าง เอกสารการจ่าย ค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุด และการยื่นแบบแสดงสภาพการจ้างและสภาพการทำงาน

๑๐. หมวด ๑๐ การพัก กำหนดหลักเกณฑ์การพักผ่อน ระยะเวลาพักผ่อน และการคำนวณเงินที่นายจ้างต้องจ่าย

๑๑. หมวด ๑๑ ค่าชดเชย กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณค่าชดเชย การเกษียณอายุ วิธีการจ่ายค่าชดเชยในกรณีพิเศษ และเหตุยกเว้นไม่จ่ายค่าชดเชย โดยให้คณะกรรมการสวัสดิการมีอำนาจพิจารณาคำร้องเกี่ยวกับกรณีนายจ้างย้ายสถานประกอบกิจการ และขั้นตอนการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง

๑๒. หมวด ๑๒ การยื่นคำร้องและพิจารณาคำร้อง กำหนดให้ลูกจ้างมีสิทธิยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานแห่งท้องที่ที่ลูกจ้างทำงาน มีระยะเวลาสอบสวนข้อเท็จจริงและมีคำสั่งภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่รับคำร้อง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอาจขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปได้ เมื่อมีการปฏิบัติตามคำสั่งแล้วให้การดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้างเป็นอันระงับในกรณีที่ลูกจ้างถึงแก่ความตายให้สิทธิทายาทโดยธรรมดำเนินการแทนลูกจ้างได้และกำหนดหลักเกณฑ์กรณีนำคดีไปสู่ศาล

๑๓. หมวด ๑๓ กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง กำหนดให้อำนาจคณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างออกระเบียบการจ่ายเงินสงเคราะห์ลูกจ้าง และไล่เบี้ยคืนจากผู้ซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายที่ต้องจ่ายให้ลูกจ้างโดยมีอายุความสิบปีนับแต่วันที่จ่ายเงินจากกองทุนฯ

๑๔. หมวด ๑๔ พนักงานตรวจแรงงาน กำหนดให้อำนาจเข้าไปในสถานประกอบกิจการ มีหนังสือสอบถามนายจ้าง ลูกจ้างและบุคคลที่เกี่ยวข้อง และมีหนังสือให้นายจ้าง หรือลูกจ้างปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

๑๕. หมวด ๑๕ การส่งหนังสือ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการส่งหนังสือให้นายจ้าง และลูกจ้าง

๑๖. หมวดบทกำหนดโทษ กำหนดความผิดนายจ้างฐานฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ต้องระวางโทษจำคุกสูงสุดไม่เกินสี่ปีหรือปรับสูงสุดไม่เกินสองล้านบาทต่อลูกจ้างหนึ่งคน หรือทั้งจำทั้งปรับ และกำหนดโทษแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเปิดเผยข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่อันเป็นข้อเท็จจริงที่นายจ้างสงวนไว้ไม่เปิดเผย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในการปฏิบัติราชการ

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่

กองคุ้มครองแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
อาคารกระทรวงแรงงาน ๑๕ ชั้น ถนนมิตรไมตรี
เขตดินแดง กทม. ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๕ ๖๕๒๐ หรือสายด่วน ๑๕๔๖

